A° 1833. N° 100.

JAVASCHE COURANT.

JE MAINTIENDRAI

Woensdag *den 18den September.*

OFFICIEEL GEDEELTE.

EXTRACT *uit het Register der Resolutien van den Gouverneur Generaal ad interim van Nederlandsch Indie in Rade.*

BUITENZORG, *den 14den september 1833.* (No. 6.)

Gelezen enz.

Is goedgevonden en verstaan:

Ter betere verzekering van de verordeningen, vervat bij resolutie van 3den februarij jl. No. 1, (Staatsblad No. 7.)

Eerstelijk. Te bepalen dat, wanneer op het Eiland *Java*, koffij van elders wordt ingevoerd, aan het kantoor der inkomende en uitgaande regten, ter plaatse van den invoer, zal kunnen verzocht en verkregen worden, een schriftelijk bewijs van dien invoer, met duidelijke vermelding der hoeveelheid en der plaats van waar de koffij herkomstig is, en op vertoon van welk bewijs, de weder uitvoer zal kunnen plaats hebben; terwijl bij gebrek aan zoodanig bewijs, de, ter uitvoer bestemde koffij zal worden beschouwd te vallen in de termen der voormelde resolutie; en

Ten tweede. Te verklaren dat het vorenstaande ook toepasselijk is, bij den invoer op *Java*, van koffij, afkomstig van *Padang* en *Menado*, alsmede van de *Lampongs*, en zulks onverminderd het, dienaangaande, voorgeschrevene bij de resolutie van den 21sten september 1830 (Staatsblad No. 39) en bij het besluit van den 4den augustus 1828 (Staatsblad No. 56.)

Extract enz.

Accordeert met voorschreven register.

De Adjunct Secretaris der Indische Regering, [illegible]

Door Zijne Excellentie den Gouverneur Generaal ad interim in Rade, zyn de volgende dispositien genomen:

BENOEMD:

Tot waarnemend Resident van *Timor*, de ambtenaar *J. B. Spanoghe*, thans in kommissie aldaar.

Tot secretaris der residentie *Timor*, de eerste kommies bij de generale directie van financien *F. D. Bogaardt*, en zulks in plaats van den secretaris *J. M. Tielman*, honorabel uit die betrekking ontslagen.

Tot kontroleur der landelijke inkomsten van de tweede klasse, de opziener bij de koffijkultuur in de assistent residentie *Patjitan*, *D. A. Chambrg.*

OVERGEPLAATST:

De assistent resident van *Karang-Anjer*, *C. L. van den Berg*, naar de afdeeling *Ambal*, residentie *Bagelen*.

HONORABEL ONTSLAGEN:

De plaatselijke heelmeester in de residentie *Krawang*, *G. W. Stauffenbeil.*

Bij resolutie der Regering, van den 5sten dezer no. 4, is de assistent resident te *Soerabaya* ontheven van de verdere uitoefening der functien van superintendent over het vendukantoor aldaar, en die betrekking opgedragen aan den algemeenen ontvanger te *Soerabaija*, *C. Sluijter.*

Voorts is de chirurgijn der derde klasse bij de koloniale marine, *A. Geelhoed*, bij besluit, van den Gouverneur Generaal ad interim, van den 5den dezer, op het daartoe door hem gedaan verzoek, eervol uit Zijner Majesteits zeedienst ontslagen.

IN-OFFICIEEL GEDEELTE.

BATAVIA, *den 17den september 1833.*

Nadere berigten van *Palembang*, loopende tot den 10den augustus, zijn even gunstig als die, waarvan wij in ons no. 98 melding hebben gemaakt.

Den 20sten julij, had de vijand een aanval op de door ons versterkte doesson *Moeara-Rawa's* ondernomen, doch was met verlies van verscheidene dooden en gekwetsten teruggeslagen. Daarna zijn de dwangmiddelen van onze zijde voortgezet, en de stellingen van den vijand aan de monding der rivier vermeesterd, waarbij hem een aanmerkelijk verlies is toegebragt. Ook bij deze gelegenheid hebben de Palembangsche hoofden, zich bijzonder verdienstelijk gedragen, waarvoor hun, zoo wij vernemen, belooningen van wege de Regering, zijn toegekend.

Volgens berigt van den Assistent Resident *Andriesse*, van 7 augustus, had de Vorst van *Jambi* zijnen teragtogt toen reeds tot de doesson *Sesara-Langsen* (eene groote dessa op de Jambische grenzen) voortgezet, en was dus geheel uit van het Palembangsch gebied verdreven.

Daarenboven zijn de van hier gezondene troepen, onder bevel van den overste *Michiels*, middelerwijl te *Palembang* aangekomen.

EUROPESCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

'S GRAVENHAGE, *den 22sten april.* De heer Mr. *J. Spoors*, oud Lid van het Staatsbewind en oud Minister der Marine, is alhier den 3 dezer, in den ouderdom van ruim tachtig jaren, overleden; en in den loop der verledene week te Alkmaar, Jonkheer *D. van Foreest*, Lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Uit de Provincie Zeeland, schrijft men den 22sten April. Drie onzer landgenooten is het wederom mogen gelukken de Fransche zoogenaamde krijgsgevangenschap te ontvlugten, namelijk: twee matrozen en een marinier. Onder de beide eersten bevindt [illegible] Eenige bijzonderheden zijn mij door den marinier A. de Bruine, zelve verhaald: Woensdag den 10den dezer verliet hij Aire, met het aanbreken van den dag in het gewaad van een *Vlaamschen tuinier*, namelijk *blaauwe kiel*, *blaauwe slaapmuts*, een *spade* in de eene en een *berkenboompje* in de andere hand, zoo kwam hij, na veel gevaar en gebrek, zich des nachts in de bosschen of drooge slooten verbergende, tot boven Brugge, daar ontmoette hem in een boschweg een gewapende Belgische veldwachter, welke hem staande hield en naar zijne papieren vraagde, — de ongelukkige die niet kunnende vertoonen, beval de veldwachter hem te volgen, verklaarde hem gevangen, liet de ontbloote sabel, welke hij boven het hoofd van den vlugteling had opgeheven, een oogenblik zakken, en stak de hand in de borst, om daar uit een koord te halen en hem de handen te binden. De wanhoop gaf hem echter reuzenkracht; de spade op te nemen en daarmede den Belgischen veldwachter een slag in den hals toe te brengen, [illegible] nederzeeg, was het werk van een oogenblik; [illegible] hij het bosch in en kwam na [illegible] en honger, te Lapschuure, digt bij onze grenzen, waar twee Vlaamsche vrouwen zich den ongelukkigen aantrokken, en hem behouden te St. Anna ter Muiden bragten, waar hij bij den menschenvriend, die hem nachtverblijf en voedsel gaf, het *berkenboompje*, een der middelen zijner bevrijding, tot gedachtenis, in den tuin plantte.

Den volgenden dag schreef dezelfde correspondent: Meldde ik u, eergisteren, van drie, onzer brave landgenooten, uit Fransche krijgsgevangenschap ontvlugt en te Vlissingen behouden aangekomen; heden kwamen er wederom acht dier dappere zeelieden, uit hunne gevangenschap te Aire ontsnapt, alhier aan; onbeschrijfelijk was de vreugde dier strijdgenooten van den achtenswaardigen Kolonel ter zee Koopman, toen zij wederom den geliefden vaderlandschen grond betraden, en het hartelijk welkom hunner krijgsmakkers hoorden; een hunner, Pomperr genaamd, geboren te Pekel-A, kwartiermeester, behoord hebbende op de Boot n°. 24 onder kommando van den Luitenant ter zee Beers, had bij de vernieling der Boot, de vlag geborgen, dezelve zorgvuldig op zijn ligchaam bewaard, en in krijgsgevangenschap, dien schat eens zeemans, waarvoor van Speyk zijn leven offerde, als het heiligdom van vaderlandsliefde, eer en trouw, onafscheidelijk van zijn leven geacht; doch naauwelijks betraden zij Oud-Nederland, naauwelijks werden zij hunne krijgsmakkers gewaar, of Pomperr trok de vlag uit zijne borst, maakte dezelve aan een stok vast, marcheerde, met dit vaandel zwaaijende, voor zijne lotgenooten, waarbij zich twee Ridders der Militaire Willems-Orde bevonden, uit, en alhier aankomende, was zijn eerste woord: »*Vrienden, alles heb ik verloren, doch deze* (op zijn Vlag wijzende) *week nooit van mij . . . dáár heeft nooit een Franschman of Belg zijne klaauwen aangeslagen.*» Deze trek kenschetst wederom het karakteristieke van den Hollandschen zeeman; en bewijst dat dezelfde geaardheid, die in vroegere eeuwen de bewondering van Europa

tot zich trok, erfelijk bij onze zeelieden is. Morgen zullen deze braven, onder geleide van den Heer Dassevael, wachtmeester bij de vrijwillige jagers te paard, en eenige dagen geleden uit Belgische krijgsgevangenschap terug gekomen, naar Vlissingen vertrekken.

De Belgische Kamer van Afgevaardigden heeft in hare zitting van den 28sten maart het onderzoek van het budget van oorlog verder voortgezet. De leden der oppositie, als de heeren Angilles, Eallon, Fleussu en de Robaulx, hebben zich weder hevig uitgelaten en het stelsel van het ministerie op nieuw vinnig doorgestreken. De laatste bragt, even als de heer Pirson in de vorige zitting, het voorstel te berde, dat de Kamer de uitgaven voor het oorlogs-budget, slechts voor zes maanden, en dus tot 1 julij toestond. De heer de Brouckere heeft zich bijzonder beklaagd over de voorkeur, die in alles aan de vreemde officieren gegeven werd, en over de te groote uitgaven van het ministerie van oorlog, waarbij alles op eenen te ruimen voet werd berekend. De heer Mary poogde in allen ernst zijne medeleden te overtuigen, dat er voor Belgie geene schande in gelegen was, toe te laten, dat andere natien in deszelfs plaats tegen Holland handelden, en dat wel, om reden men, naar hij meende, daarin Napoleon navolgde, die immers even als zij van de hulp zijner bondgenooten voordeel getrokken had!!

De discussie tusschen de Kamer en het Ministerie is den volgenden dag, met de levendigste belangwekking voortgezet. De heer Julien heeft de meeste werking voorgebragt. Als grondbegrip vaststellende dat het traktaat van 15 november moest worden geëerbiedigd, eischte hij dat de Mogendheden ter verantwoording werden gedaagd. Maar alles te zamenvattende, is men tot het volgende resultaat gekomen. Men heeft aan het Gouvernement gevraagd, of een derde Fransche gewapende tusschenkomst moest plaats grijpen, en of het zich genegen gevoelde de uitvoerende Mogendheden, tot het verkrijgen der algeheele voltrekking van het traktaat van 15 november op te eischen.

De heeren Goblet en Le Beau hebben achtervolgends geantwoord, dat niets eene derde interventie scheen te voorspellen; doch de heer Le Beau heeft er bijgevoegd, dat, indien deze maatregel door Frankrijk en Engeland mogt worden noodig geacht om de afdoening der zaken te bespoedigen, het Gouvernement desaangaande geenerlei verbintenis kon op zich nemen.

Wat de opeisching betreft, hebben zij verklaard het toenmalig oogenblik daartoe niet gunstig te achten; dat het onmogelijk was een tijdsbestek te bepalen, binnen hetwelk de uitvoering een resultaat moest voortbrengen; dat daartoe de dwangmaatregelen werden voortgezet met alle die krachtsinspanning welke men slechts kan wenschen, en dat dezelve onvermijdelijk eene beslechting moesten te weeg brengen.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 3den mei.* Bij gelegenheid van 's Konings naamdag heeft de graaf *Pozzo di Borgo*, aan het hoofd van het corps diplomatiek, Z. M. geluk gewenscht en onder anderen gezegd:

» Een jaar geleden, Sire, werd Europa door eene groote ramp bezocht en door booze voorteekenen bedreigd; de voorzienigheid heeft het bevrijd van de rampen, die het leed, en de wijsheid van alle de Souvereinen heeft het bewaard tegen die, welke het bedreigden. Dezelfde oorzaken, Sire, zullen het blijven beschermen, door het behouden van den vrede, dien het geniet, dat de eerste pligt der regeringen en de eerste behoefte van alle volkeren is."

De Koning heeft hierop geantwoord, in het vaste vertrouwen te zijn, dat het gevoel van dien pligt en die behoefte, ondersteund door de wijsheid van alle de Souvereinen, de voortduring van den vrede zal verzekeren en het menschdom dien jaren lang zal laten genieten.

Op de aanspraak van de Kamer der Gedeputeerden heeft Z. M. gezegd:

» Gij weet, dat in mijn hart en mijne grondbeginselen de belangen des lands nooit van de mijne afgescheiden zijn geweest. Gij weet, dat voor mij de belangen der natie altijd de ware, de eenige belangen van den troon geweest zijn. Enkel door hare innige vereeniging kunnen zij elkander bijstaan en de plaats innemen, die haar toekomt en die zij moeten bekleeden. Dit is de leus van mijn gansche leven, en daaraan zal ik zoo lang ik adem haal getrouw blijven; ook dank ik u, mij haar herinnerd te hebben. Ik stel veel belang in uwe werkzaamheden en zie met genoegen, dat gij u met het openbaar onderwijs bezig houdt. Daarin is het beste middel te vinden om de natie tot dien hoogen trap van welvaart op te voeren, waarvoor zij vatbaar is, en dien ik mij zoo gelukkig zou rekenen haar te zien bereiken. Alleen door het verspreiden van verlichting kan men het volk zijne ware belangen doen kennen en de natie behoeden tegen alle begoochelingen, die haar in het verderf zouden storten. Ik dank u voor de gevoelens, die gij mij ter gelegenheid van mijnen feestdag betuigt, en voor de trouwe medewerking, die gij mij op nieuw toezegt."

Aan de bezending uit het Hof van Cassatie, die den Koning toewenschte, dat het monarchaal beginsel, door oproerige pogingen zoo geweldig aangetast en voor het oogenblik door bedriegelijke theorien verduisterd, allengs zijn natuurlijken invloed op de gemoederen der Franschen mogt hernemen, heeft Z. M. ten antwoord gegeven, dat het hem toescheen, dat die gevaarlijke theorien dagelijks haren invloed verliezen, en het getal van degenen, die zich daardoor laten wegslepen, aanmerkelijk vermindert.

„ Niet zonder verwondering, zegt de *gazette du Lyonnais*, heeft men opgemerkt, dat men onder de talrijke aan den Koning, bij zijnen jaardag, gerigte aanspraken, die van den maarschalk, kommandant en chef der nationale garde miste. Zie hier wat daaromtrent was voorgevallen. Op het laatstleden nieuwjaar had Graaf *Lobeau* eenige zinsneden, waarmede hij zich voorstelde den Koning aan te spreken, op het papier gesteld; voor den Koning gekomen, werd de Maarschalk door eene zoo sterke beving overvallen, dat beide zijn hoofd en zijne regter hand even zeer schuddende, en zijne oogen geen papier meer ziende, alle lezen hem onmogelijk was; de Koning dit bemerkende haastte zich den spreker uit zijne verlegenheid te redden, door minzaam, op eene aanspraak welke hij niet gehoord had, te antwoorden. De Maarschalk overtuigd dat geschreven aanspraken niet deugen, had vastelijk besloten ditmaal uit het hoofd en voor de vuist te spreken. Dan ziedaar eene nieuwe, onvoorziene moeijelijkheid, het is nu noch het hoofd, noch de hand die beeft, het is de tong die stottert. De maarschalk, kon met open mond, niet anders dan eenige niets beteekenende klanken stamelen. De koning trad buigend voorwaarts, altijd hopende een enkel woord te zullen vangen, ja plaatste zelf de linker hand achter het oor om zulks gemaklijker te maken. Alles te vergeefs, Z. M. moest niets hooren, hoorde niets en had dus ook niets te antwoorden.

„ De maarschalk zelf is de eerste die lacht over deze blooheid van een oud soldaat, die nooit voor het kanon vervaard is geweest: het is niet de koning, wiens tegenwoordigheid hem belemmert, hij was gewoon den keizer in het aangezigt te zien, maar wat hem de draad zijner gedachten heeft doen verliezen, waren de prinsessen en het aantal vrouwen hetwelk de koningin omringde, en die hem met alles overtreffende nieuwsgierigheid aanstaarden. Overigens, zegt de maarschalk, is niets meer gemeen in Frankrijk, dan makers van aanspraken, maar al die fraaije sprekers wilde hij wel eens in het veld een twintigtal bataillons in beweging zien brengen, dan zouden zij voorzeker nog meer verlegen zijn dan hij, wanneer hij eene aanspraak heeft voor te dragen. Het was niet edelmoedig van hen, hem te bespotten, daar zij hem voorzeker nimmer de gelegenheid zouden geven zijnen weerwraak te nemen."

MENGELINGEN.

(*Vervolg van no. 99 der javasche courant.*)

Den 12den junij 1673 werd door de onzen tegen de vijandelijke overmagt, de strijd voor waarheid en regt hervat, doch, na eenige dagen vechtens de Engelsch-Fransch vereenigde vloten naar de Engelsche havens ijlings op de vlugt slaande, konden daarbij, op hen niet meer dan twee Engelsche schepen worden veroverd.

Er was berigt ingewonnen, dat de vijandelijke vloten een aanzienlijk getal troepen hadden aan boord genomen, met oogmerk om op de Zeeuwsche kusten eene landing te ondernemen. De Staten oordeelden het van belang te zijn, dit gevaar te voorkomen, weshalve aan onze zeemagt werd bevel gegeven daartegen te waken. De beide koninklijke vloten kwamen dan ook in der daad, den 27sten julij, opdagen ter sterkte van meer dan 150 zeilen, onder welke 80 Engelsche en 28 Fransche oorlogschepen van groot kaliber, benevens een aantal anderen van minderen rang.

De onzen waren niet boven de 100 zeilen sterk, doch hadden besloten de vijanden op te zoeken en hun slag te leveren. Den 1sten Augustus kregen de beide strijdvoerende magten elkander in het gezigt, doch de vijandelijke vloten ontweken gestadig het gevecht, en, na lang dralen, werden eindelijk op den 21sten Augustus de voorbereidsels tot eenen nieuwen zeeslag gemaakt, die als een der vreesselijksten welke immer hebben plaats gegrepen, in onze geschiedrollen staat opgeteekend. Niet lang hadden de onzen tegen de Franschen gestreden, of deze deinsden af, en wel tot op zulk eenen verren afstand dat het door de onzen raadzaam moest geoordeeld worden de vervolging te staken. Boven alle beschrijving hardnekkig, daarentegen, was het gevecht tusschen Tromp en den Engelschen ridder Sprag; gedurende zeven uren werd er zonder ophouden gevochten. Hiervan waren zes uren doorgebragt zonder dat van de 500 man, Tromp's scheepsbevolking uitmakende, nog één eenige was gekwetst of gesneuveld; eene gebeurtenis die nimmer geloof zoude verdienen, indien niet dezelve door de vlootvoogden als een wonder erkend en door de scheepsrollen bevestigd geworden ware. De Ruiter schreef dan ook dat het als eene wonderbare behoeding van den Almagtigen God moest worden aangemerkt. De meeste kogels, niettegenstaande de schepen digt tegen elkander over lagen, vlogen mis of over het schip henen. Ook onderscheidene andere schepen mogten in zulk een wonderdadig geluk deelen. De Engelsche ridder werd eindelijk derwijze geslagen, dat hij, na 400 man aan dooden en 300 man aan gekwetsten te hebben verloren, de vlugt moest nemen. Tromp wilde hem echter niet verlaten, en hem nazettende schoot hij hem zeilen en rondhout, zoo als ook zijne bezaansmast, van boven neder. Sprag genoodzaakt zijnen bodem (*the Roijal Charles*) te verlaten, ging over op het schip *St. George*, en werd door nog 16 andere schepen en branders getrouwelijk bijgestaan. Doch ook dit zijn schip werd door de onzen te eenemaal reddeloos geschoten, zoo dat hij genoodzaakt was hetzelve insgelijks te verlaten. Daarop ging hij over in eene boot, doch ook deze door onze kogels getroffen wordende, zonk te gronde, en de dappere Engelsche Admiraal Sprag verloor hierbij het leven. Deze Officier had, bij zijn afscheid van den Koning, aan dezen onder handdruk plegtig beloofd, den Hollandschen Luitenant Admiraal Tromp levend of dood te zullen in Engeland opbrengen, of zelf dit zijn besluit met den dood te bekoopen. Dit laatste werd dan ook zijn deel. Intusschen was het gevecht tegen het Engelsche Blaauwe-Vlag-eskader derwijze hevig geworden, dat de onzen dit geheel eskader zouden hebben vernietigd, indien niet de Engelsche Admiraal Robbert nog tijdig genoeg tot deszelfs hulpe ware opgekomen. Maar toen ook aanvaardden De Ruiter, Van Nes, Bankert en Tromp een nieuw afgrijsselijk gevecht, en hielden daarin stand tot dat de nacht een einde maakte aan den strijd, als wanneer de Engelschen met overhaasting de vlugt namen. Twee der grootste vijandelijke schepen werden nu nog in den grond geboord, zeven verbrand en nog vele anderen reddeloos geschoten. Zoo eindigde deze zeeslag voor Kijkduin met onverwelkbaren roem voor den Hollandschen naam, maar ook had men daarbij het verlies te betreuren van twee onzer dappere zeehelden, de Vice-Admiralen Jan de Liefde en Isaak Sweers. Des eersten overschot rust te Rotterdam, dat des laatsten te Amsterdam, in de Oude Kerk.

Zoo werden dan de magtige koningrijken van Engeland en Frank-

rijk op het nadrukkelijkst overtuigd, dat, niettegenstaande zij met alle inspanning hunner land- en zeestrijdkrachten alles hadden aangewend om het kleine Nederland te bemagtigen en geheel ten onder te brengen, en niettegenstaande de Franschen te lande, (ten jare 1672) tot zelfs nabij Amsterdam genaderd waren, en hunne gezamenlijk zoo geduchte vloten ook ter zee getracht hadden ons alle mogelijke afbreuk te doen, echter, onder zigtbare hulpe en bescherming des Allerhoogsten, door den standvastigen en onversaagden moed onzer land- en zeehelden, alle die reuzenkrachten der Engelschen en Franschen niet in staat waren om hen hunne heerschzuchtige oogmerken te doen bereiken; terwijl ook, naar mate de gevaren meer dringende werden, onze nationale heldenmoed wel verre van daardoor ter neder te worden geslagen, te meer zich ontvlamde, te krachtdadiger zich ontwikkelde.

(*Het vervolg en slot hierna.*)

ADVERTENTIEN.

De Directeur van 's Lands Middelen en Domeinen, maakt bij deze bekend dat de belasting op de slaven over het loopende jaar, volgens het bepaalde bij resolutie der Hooge Regering de dato 28sten junij 1828 no. 36 (staatsblad no. 52) op geheel Java en Madura moet voldaan worden gedurende de maanden junij, julij, augustus en september, dat dezelve geheel in koperenmunt kan worden voldaan, en dat mitsdien tot de ontvangst dezer belasting, voor zoo veel de Residentie Batavia betreft, nog gedurende deze maand, dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd, zal gevaceerd worden ten kantore van den algemeenen ontvanger te Weltevreden; wordende alle belastingschuldigen uitgenoodigd zich deze kennisgave ten nutte te maken, ten einde niet te vervallen in de boete, op het verzuim van betaling vastgesteld.

BATAVIA, *De Directeur voornoemd,*
den 17den sept. 1833. J. DU PUIJ.

Op vrijdag den 4den october aanstaande, 's voormiddags ten 10 ure, zal overeenkomstig het reglement op het houden van uitbestedingen, (javasche courant 1829 no. 88), ten kantore van den Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen, eene uitbesteding worden gehouden, voor de leverancie van Rijst en Arak, te *Amboina* en te *Banda* benoodigd, en zulks op de volgende voorwaarden, als:

Art. 1. De rijst zal moeten zijn van beste kwaliteit van den jongsten oogst (wel te verstaan van den jongsten oogst op het oogenblik, dat de levering geschiedt en dus nieuwe rijst) gezuiverd van padie en dedak, ter beoordeeling en naar genoegen van den Gouverneur der Molukkos of van den Resident van *Banda*, respectivelijk voor beide plaatsen.

En zal voorts moeten worden afgeleverd in goede dubbele stroozakken.

De arak moet zijn [illegible], helder en blank van kleur, en de sterkte hebben van niet minder dan elf graden.

Art. 2. De leverancie wordt bepaald op het navolgende, als:

Voor Amboina:

830,000 ponden rijst.
25,400 kannen arak, en

Voor Banda:

1,500,000 ponden rijst.
8,000 kannen arak.

Art. 3. Genoemde hoeveelheden rijst en arak, zullen door de aannemers uiterlijk voor ultimo maart 1834 te Amboina en te Banda respectivelijk moeten worden geleverd; zullende zij mitsdien gehouden zijn om uiterlijk voor ultimo januarij 1834 deze hoeveelheden van Java af te schepen.

Art. 4. De rijst en arak moeten door de aannemers geleverd worden binnen 's lands pakhuizen te Amboina en te Banda. Dadelijk na de levering in de pakhuizen zal de rijst en arak worden geexamineerd, en na goedkeuring het gewone reçu worden verleend om door de aannemers bij hunne rekeningen te worden gevoegd.

Art. 5. Voor het lossen der rijst en arak te Amboina en te Banda, zal van Gouvernementswege tegen betaling de noodige assistentie worden verleend, welke betaling niet hooger zal mogen zijn dan hetgeen voor de hulp in het lossen der schepen, gedurende 1832 en 1833 is voldaan.

Art. 6. Aan de aannemers zullen voorschotten worden verleend, ten bedrage van de helft der som, waarop de geheele leverancie voor ieder respectivelijk zal te staan komen.

Art. 7. De finale afrekening zal plaats hebben na dat de afloop van de geheele leverancie, door behoorlijke bewijzen zal zijn gestaafd; intusschen zal telkens wanneer de rekeningen van de aannemers mogten blijken te voren te staan, het bedrage van dien worden uitbetaald.

Art. 8. De betaling van het geleverde zoomede van het voorschot zal geschieden voor de helft in zilveren en de wederhelft in koperenmunt, behoudende het Gouvernement zich voor om het gedeelte kopergeld in zilverenmunt te betalen, in de verhouding van *f* 5 zilver voor *f* 6 kopergeld. Staande de uitbesteding zal worden bepaald bij welke kas op Java de uitbetaling zal plaats hebben.

Art. 9. De aannemers Gouvernements specerijen uit de Molukkos naar Java overvoerende, zoo zal hun voor vracht worden voldaan *f* 30 per koijang, betaalbaar voor de helft in zilver en de weder helft in kopergeld.

De overvoer der specerijen wordt de aannemers bepaaldelijk toegestaan, mits zij zich bij het aan te gaan contract daartoe ook van hunne zijde verbinden.

De schepen, welke de specerijen zullen overvoeren, moeten zijn voorzien van een bewijs, dat ze Gouvernements wege te Batavia, Samarang of Soerabaija zijn goedgekeurd; zullende de gezagvoerders voorts op *Amboina* en *Banda* moeten doen blijken, dat de schepen bij voortduur in denzelfden goeden staat zijn.

Art. 10. De aannemer in gebreke blijvende aan zijne verbindtenis te voldoen, zal in de behoefte van rijst en arak ten zijnen periculo worden voorzien; wordende hierbij ten overvloede genoteerd, dat bij aldien op den laatsten januarij de te leveren rijst en arak niet zal zijn afgescheept; in dat onverhoopt geval het Gouvernement dadelijk voor rekening en risico van den aannemer de dan de leverancie ontbrekende rijst en arak zal inkoopen en afschepen tot welken prijs en vracht ook. Wanneer in het gebrekkige voorzien wordt voor minder of voor denzelfden prijs als welke aan den aannemer zoude zijn betaald, alsdan zal de aannemer ten behoeve van den armen voor elke pikol rijst, die door hetzelve wordt ingekocht; betalen eene boete van 50 cents, en voor de kan arak 5 cents welke boete hij insgelijks, en wel tot een dubbel bedrage, zal verbeuren, indien het onverhoopt niet mogelijk mogt zijn rijst of arak te koopen.

De aannemers zullen gehouden zijn om in tijds aan den ondergeteekenden optegeven van welke plaats of plaatsen zij voornemens zijn den afscheep van de rijst en arak te bewerkstelligen (op dat de autoriteit daar ter plaatse het noodige met betrekking tot den tijdigen afscheep kan worden medegedeeld).

Art. 11. De aannemers zullen stellen goede borgen, die zich zoo te zamen als afzonderlijk zullen verbinden voor de goede nakoming van de verpligtingen der aannemers, en op welke het voorschot en de boete casu quo zullen worden verhaald, en zulks onder renunciatie van alle in regten bekende exceptien en beneficien.

Art. 12. De aannemers gedurende den loop van het kontract komende te overlijden, of anders absent te geraken, zal de verpligting van het kontract devolveren op hunne erfgenamen dan wel op degenen welke in de administratie of beheering van derzelver boedels mogten gesteld worden, ten zij in bijzondere gevallen, met voorkennis en toestemming der borgen, door het Gouvernement hierin anders mogt worden voorzien, doch zullen in geen geval de borgen van hunne verbindtenissen kunnen ontslagen worden.

Art. 13. De minste inschrijver zal van den definitieven aannemer ontvangen eene premie van ¼ procent.

Art. 14. De rijst en de arak zal afzonderlijk bij de uitbesteding bij deelen worden opgeveild, en de toewijzing zal [illegible], een perceel voor het benoodigde te Amboina en een perceel voor het benoodigde te Banda.

Gegadigden voor de onderwerpelijke leverancie worden verzocht, vóór of uiterlijk op den dag der uitbesteding en wel vóór dat de uitbesteding zal plaats hebben, hunne biljetten van inschrijving verzegeld, en met bekendstelling op het couvert van hunnen naam en woonplaats, mitsgaders van die van hunne gemagtigden te Batavia, en onder aanhaling van deze advertentie intezenden, voor zoo veel Batavia aangaat, aan den directeur van 's lands producten en civiele magazijnen, en op andere residentien van Java en Madura, insgelijks regtstreeks aan genoemden directeur, mits gefrankeerd, dan wel aan de heeren residenten, tijdig genoeg om daarvan bij de uitbesteding gebruik te maken, welke ambtenaren bij deze verzocht worden om gemelde biljetten aan den ondergeteekenden toetezenden.

Gegadigden worden wijders verzocht, bij de uitbesteding tegenwoordig te zijn, dan wel daartoe iemand anders te kwalificeren.

De Directeur van 's Lands Producten
BATAVIA, *en Civiele Magazijnen,*
den 13den sept. 1833. VAN DER VINNE.

Met referte tot de advertentie in de javasche courant, van den 11den dezer no. 98, wordt bij deze bekend gemaakt, dat, op de daarbij geannonceerde vendutie van 's Gouvernements producten te houden op zaturdag den 28sten dezer, in het lokaal der Beurs alhier, des voormiddags ten 10 uren, bepaaldelijk zullen worden opgeveild:

30,000 pikols koffij en wel 20,000 pikols van *Samarang* en 10,000 pikols van *Passaroeang* aftehalen, benevens

20,000 pikols suiker, of zoo veel meer als op den dag der veiling zal blijken aanhanden te zijn, zullende echter in dat geval niet meer dan 30,000 pikols worden verkocht.

De voornoemde 20,000 pikols suiker zullen worden afgeleverd, als volgt:

p. m. 5,000 pikols te *Batavia*, en
» 15,000 dito » *Passaroeang*.

De voorwaarden van den verkoop zijn:

1°. De koffij zal bepaaldelijk op monster worden verkocht, en bij aldien van de suiker geene monsters kunnen worden aangewezen, dan zal de verkoop daarvan plaats hebben op de benaming van *eerste* of *tweede* soort suiker, van de qualiteit als beide soorten suiker in den handel zonder captie worden aangenomen.

2°. De producten moeten ontvangen of afgehaald zijn,

vóór ultimo november aanstaande, als dan niet afgehaald zijnde, liggen dezelve voor rekening en resico voor de koopers terwijl het als dan ter keuze van het Gouvernement zal staan, om of de producten ten pericule van de nalatige koopers of nieuw op te veilen, dan wel om, 2 pCt. pakhuishuur te vorderen voor elke maand, dat de producten na den voor den afhaal bepaalden tijd, bij 's lands magazijnen zijn verbleven; zullende eene gebroken maand voor eene geheele maand worden gerekend.

3° De opveiling zal geschieden tegen de betaling geheel in zilvergeld of zilver bankpapier, wordende het aan de keuze der koopers overgelaten, om een gedeelte of de geheele koopschat in kopergeld of in koper bankpapier te voldoen, in de verhouding van zes gulden koper voor vijf gulden zilver.

4°. De betaling zal wijders behooren plaats te hebben, binnen één maand na den verkoop en wel bij 's lands kassen te *Batavia*, *Samarang* en *Soerabaija*, wordende het aan den keus van den kooper overgelaten, op welke dezer drie plaatsen hij zal verlangen te betalen.

5°. Bij de aflevering der producten uit 's lands pakhuizen zullen de koopers moeten zorgen, voor koelies, wordende ten overvloede hierbij opgemerkt, dat de producten door 's Gouvernements koelies aan de koopers zullen worden afgewogen.

6. De koopers zullen mede moeten zorgen, voor de voor de koffij benoodigde zakken.

7. De producten zullen worden afgeleverd op bewijs dat de koopschat voldaan is, en voorts onderworpen zijn aan het uitgaand regt op den plaats van den uitvoer.

De monsters van de koffij en zoo mogelijk van de suiker, zullen tijdig, ten kantore van den ondergeteekenden te zien zijn.

De Directeur van 's Lands Producten en Civiele Magazijnen,
Batavia, *den 17 september 1833.* VAN DER VINNE.

—De Resident van Batavia, in ervaring gekomen zijnde dat niettegenstaande herhaalde aanmaningen van het plaatselijk bestuur en wel laatstelijk die voorkomende in de bekendmakingen geplaatst in de Javasche Couranten van den 30sten junij 1832 no. 77 en 7 mei dezes jaars no. 55, nog steeds door een aantal ingezetenen wordt voortgegaan met het werpen van vuilnis, enz., langs de kanten der wegen en rivieren, herinnert bij deze de belanghebbenden dat zulks op de bij eerstgemelde bekendmaking vermelde boeten en straffen, verboden is en dat hij dezelve mitsdien zonder oogluiking aan de overtreders zal opleggen; zullende de zoodanigen die zich daarvan willen vrijwaren verpligt wezen de vuilnis, in kisten, bakken of manden, des morgens voor 8 uur, aan de kanten der wegen of rivieren te plaatsen, om van daar door karren of praauwen weggehaald te worden.

Batavia, *De Resident voornoemd*,
den 17den september 1833. VAN CATTENBURCH.

—Debiteuren van het vendu-departement, welke tot hiertoe verzuimd hebben om hunne rekeningen over de maand mei ll. te voldoen, worden bij deze herinnerd dat de aanzuivering van die schuld, uiterlijk vóór den 30sten dezer, ten vendu-kantore moeten geschieden, wanneer zij zich tegen geregtelijke vervolgingen wenschen te vrijwaren.

De waarnd. superint. van het vendu-departement,
F. H. HAASE.
Batavia, *den 11den september 1833.*

EDICTALE CITATIEN.

Alzoo President en Leden in den Raad van Justitie te Batavia, aan Mr. *P. C. Ardesch* advocaat, namens der sequester en curator ad lites der insolvente boedels te Batavia, en als zoodanig administreerende de boedels van wijlen *R. P. Vermeulen*, in leven lid in den raad van justitie alhier; *J. Oostenberg*, onder constructeur; *F. Michiels*, afslager van het vendu-departement; *S. B. Chastelein*, weduwe van *J. Gronovius*; *C. O. Verkouteren*, gewezen ambtenaar en *H. D. Matthijs*, laatst klerk bij het vendu-departement, hebben verleend het tweede defaut en eene derde citatie bij edicte om te zien dienen van intendit, en, bepaald den dag van regten tegen den 24sten october 1833.

Zoo is het, dat ik ondergeteekende deurwaarder en gezworen exploiteur bij gemelden raad, voor de derde maal dagvaard alle bekenden en onbekenden, die eenig regt, actie of pretentie op en tegen de voornoemde boedels vermeenen te hebben, om op donderdag den 24sten october 1833, des morgens te 8 uren, in persoon dan wel bij gemagtigden te compareeren ter rolle van meergemelden raad, ten einde het tweede defaut te purgeeren en voorts te zien dienen van intendit.

Aldus gepubliceerd en geaffieheerd, na voorgaanden klokslag van de puije van het raadhuis te Batavia den 16den september 1833.

De deurwaarder voornoemd,
SCHOUTEN.

VERKOOP VAN GOEDEREN.

Verkoop op regterlijk gezag. In den loop dezer maand zal door den deurwaarder bij den landraad der ommelanden van Batavia te Meester-Cornelis, ten overstaan van eene daartoe benoemde kommissie uit den landraad, bij wege van executie publiek worden verkocht:

Zeker stuk tuin- en zaailand zijnde een gedeelte uit eene meerdere partij, gelegen ruim twee uren gaans zuidwestwaarts buiten deze stad, in het westerveld het 3de deel van het blok M, sub no. 288, toebehoorende aan den inlander *Salee*, ten behoeve van *Iman Achtmat Redjap.*

Indien er iemand zijn mogt die eenig regt, actie of pretentie mogt hebben op deze vastigheid, die kome en make het mij bekend.

Meester-Cornelis, *De deurw. voornoemd*,
den 3den sept. 1833. ALIMOEDIEN.

—*Voor den lande.* Verkooping op regterlijk gezag, op donderdag den 3den october 1833, zal, des morgens te 9 uren, te Samarang door den vendumeester, ten overstaan van eene commissie uit den raad van justitie alhier, krachtens appointement van executie van gemelden raad, van den 17den julij 1833, ter instantie van den fiscaal bij welmelden raad, eischer R. O. in cas van restitutie, contra *Tiebo Havinga*, gedaagde in voorschreven cas, publiek verkocht worden:

Een tuinland met het daarop staande steenen met pannen gedekt huis, pedakken en verder bijgebouwen, gelegen bewesten en buiten deze stad aan de zuidzijde van den grooten weg naar Bodjong wijk lett. H no. 893, gemelden *Tiebo Havinga*, in eigendom toebehoorende.

Indien er iemand mogt zijn, die eenig regt, actie of toezegging op voornoemde vastigheid zoude willen pretendeeren, en zich opposeeren tegen gemelde executie en verkooping die kome en make het mij ondergeteekenden bekend.

Aldus gepubliceerd te Samarang, den 4den sept. 1833.

De deurw. bij den raad van justitie voornd.
A. PIJL.

—Te koop, het huis op Kampong Malaijo aan de groote weg thans bewoond door, en te bevragen bij den ondergeteekenden.

F. D. BOGAARDT.

—Op de vendutie van vrijdag aanstaande, zal mede te 11 uren worden verkocht, drie steenen pedakken met pannen gedekt, staande in de bazaar Pinto kitjiel; als: een gemerkt no. 190, verhuurd voor *f* 8; een gemerkt no. 191, verhuurd voor *f* 9; een gemerkt no. 192, verhuurd *f* 9.

—Op de vendutie van vrijdag den 20sten september 1833, zal mede, bij wege van executie worden verkocht, eene hoeveelheid van ruim 400 picols padangsche koffij, onlangs aangebragt en achterhaald.

Batavia, *den 17den september 1833.*

—Bij de ondergeteekenden is factuurs-wijze te bekomen, roode en rhijnwijn diverse merken, madeira wijn, (London particular) op fust in entrepot, burgundij madeira en malvoisie in kistjes, loodwit en lijnolie, papier in diverse sorteeringen, zwarte en blaauwe lakens, goud en zilvergalon, offerglazen, diverse glaswerk, vijlen en raspen, lood, kabels en touwwerk, spijkers, enz.

BROUWER, NOLTHENIUS en CO.
Batavia, *16 september 1833.*

—Te koop, eene familie slaven, zijnde vader, moeder en acht kinderen, waaronder koetsier, lijf- en huisjongens, fijne naaisters enz., te bevragen bij 's lands drukkerij.

—De ondergeteekende waarnemende vendu-meester van Pekalongang als daartoe door den belanghebbenden behoorlijk gekwalificeerd maakt bij deze bekend dat op donderdag den 24sten october aanstaande, bij publieke veiling zal verkocht worden het Nederlandsch Indisch schip genaamd Marsoek, zoo als hetzelve met inventaris ter reede Pekalongang is liggende, toebehoorende aan den boedel van wijlen de Arabische vrouw *Sjerifah Mariam Bintie Achmat Boharoen*, weduwe van wijlen den Arabier *Sarief Moksien.*

D. L. BAUMGARDT.
Pekalongang, *den 12den september 1833.*

—Beste versche manilla sigaren, bij
VELDMAN, LE CONGE en Co.

HUWELIJKEN.

Getrouwd,
J. A. G. WENER,
met
C. C. BLETTERMAN.
Samarang, *den 31sten augustus 1833.*

—Getrouwd, F. C. ENGELBRECHT,
Samarang, met
10 september 1833. A. VELDMAN.

GEBOORTEN.

Bevallen van eene dochter, de geliefde huisvrouw van
W. L. de STUERLER.
Batavia, *10 september 1833.*

—Den 4den augustus 1833, verloste te Marianne Oord, Westkust Borneo, van een' zoon, de echtgenoote van
Sambas, *8 augustus 1833.* W. L. RITTER.

(*Zie verder het Bijvoegsel.*)

Bijvoegsel der Javasche Courant.

WOENSDAG den 18den September 1833.

Bevallen van een zoon, *C. J. A. Vos*, geliefde echtgenoot van F. BOGAARDT.
BATAVIA, *17 september 1833.*

STERFGEVALLEN.

Heden overleed tot mijne bittere droefheid, mijn hartelijk geliefde echtgenoot *Petrus Henricus van Zitter*, kommies bij de wees- en boedelkamer te Samarang, in den ouderdom van ruim 35 jaren, diep betreurd door mij en zijne talrijke bloedverwanten en vrienden.

Crediteuren en debiteuren worden verzocht zich te melden, binnen zes weken aan de ondergeteekende, en tevens degenen voor welken de overledene zich als borg heeft geïnterponeerd, zich van anderen te voorzien.

De testamentaire executrice,
SAMARANG, C. M. KEIJNER; wed.
21 augustus 1833. *van Zitter.*

—Ons jongst zoontje *Frederik Willem*, oud omtrent 9 maanden, overleed heden morgen te 1 ure.
SOURABAIJA J. C. ODENTHAL,
den 5den sept. 1833. J. C. KNOPS.

—Heden overleed ons geliefde zoontje, *Hermanus Karel Nicolaas*, ruim [illegible] jaren oud.
N. ROMPELMAN,
DISTRIKT SALATIGA, J. B. ROMPELMAN,
9 september 1833. geb. *van der Vijver.*

—*Prodeo.* Na een verblijf van ruim negen en vijftig jaren in deze gewesten, waarvan acht en veertig jaren een vier maanden, op het Eiland Bawean woonachtig, overleed op heden in den hoogen ouderdom van drie- en tachtig jaren, *Jonas Ostberg*, geboren in Zweden, in leven gepensioneerd korporaal.

Alle degenen die iets te vorderen hebben, dan wel verschuldigd zijn, worden verzocht opgave of betaling te doen, binnen den tijd van drie maanden van heden afgerekend, aan de agenten van de Soerabaijasche weeskamer te Bawean.
BAWEAN, J. C. DUNKI,
den 3den september 1833. G. C. G. BREDOW.

NAGELATEN BOEDELS.

Alle degenen, welke iets te pretendeeren hebben van, of wel [illegible] aan den boedel van wijlen den majoor [illegible] opgifte of betaling [illegible] drie maanden, gerekend van heden, aan de Agenten der Soerabaijasche weeskamer te Bawean.
BAWEAN, J. C. DUNKI,
16 augustus 1833. G. C. G. BREDOW.

—Alle degenen die iets te vorderen, dan wel verschuldigd zijn, aan den boedel van wijlen den chinees *Siauw Tjingliong*, in leven gezagvoerder van de brik KINGLIONG, op den 27sten junij 1833 alhier overleden, gelieven binnen den tijd van zes weken na dato dezes, aan den ondergeteekenden testamentairen executeur opgave of betaling te doen; wordende een ieder die aan den overledenen voornoemd eenige goederen ter verkoop mogten hebben mede gegeven, verzocht, dezelve binnen bovengemelden bepaalden tijd met de behoorlijke bewijzen te doen afhalen, alsmede wordt een iegelijk voor wien de overledene zich als borg heeft geïnterponeerd verzocht zich van anderen binnen meermelden tijd van zes weken te voorzien.
De testamentaire executeur,
SUMANAP, KOH KONGHOWE.
21 augustus 1833.

VERTREKKENDE PERSONEN.

R. T. Lutz, repatrieert.

—*J. J. Wolff*, 2de luitenant vertrekt met verlof naar Nederland.

VERSCHILLENDE BEKENDMAKINGEN.

Huiscollecte ten behoeve der Diakonie - Armen en Weezen der Hervormde Gemeente te Batavia, over het derde kwartaal 1833.

Op Maandag den 16den september 1833, om de West, buiten de Stad, eerste gedeelte, bevattende het Molenvliet, de Prinselaan, en Rijs- en Noordwijk, door den broeder diaken, *J. G. A. Bischoff.*

Op Dingsdag den 17den september 1833, om de West, buiten de Stad, tweede gedeelte, bevattende het Koningsplein, en de weg naar Tanabang, door den broeder diaken, *C. F. Pahud.*

Op Woensdag den 18den september 1833, om de West, binnen de Stad, bevattende alle de grachten en straten der Stad, bewesten de Groote-rivier, door den broeder diaken, *J. B. de Nijs.*

Op Donderdag den 19den september 1833, om de Oost, binnen de Stad, bevattende als boven, beoosten de Groote-rivier, door den broeder diaken, *J. W. Thierbach.*

Op Vrijdag den 20sten september 1833, om de Oost, buiten de Stad, eerste gedeelte, bevattende Jakkatra, Goenoengsaharie en Weltevreden, door den broeder diaken, *W. L. de Sturler.*

Op Zaturdag den 21sten september 1833, om de Oost, buiten de Stad, tweede gedeelte, bevattende van de Sipaijersbrug af, Kramat, den weg naar Meester-Cornelis en Prapatan, door den broeder diaken, *D. O. Bekking.*

Het kollegie van Diakenen der Hervormde Gemeente te Batavia.
C. F. PAHUD, *Præsis.*
Ter ordonnantie van hetzelve,
VAN WOELDEREN, *Scriba.*

—Huiscollecte ten behoeve der kerk- en Armen der Roomsch catholieke gemeente te Batavia, over het derde kwartaal 1833.

Op maandag den 16den sept. 1833, over Tanabang en Koningsplein, door het lid *van Berkel.*

Op dingsdag den 17den sept. 1833, over Rijswijk Noordwijk en Molenvliet door het lid *Schultze.*

Op woensdag den 18den sept. 1833, door Batavia de Prinselaan en Jacatra, door het lid *de Wit.*

Op donderdag den 19den sept. 1833, over Weltevreden en Goenoeng Saharie, door het lid *Kroegman.*

Op vrijdag den 20sten sept. 1833, over Parapattan en Mr. Cornelis, door het lid *Kroegman.*

Het R. C. Kerk- en Armen Bestuur te Batavia,
Het lid waarnd. Voorzitter.
J. T. LIESART.
Ter Ordonnantie van denzelven.
Het Lid Secretaris,
A. SCHULTZE.

—De ondergeteekenden geeven bij deze kennis, dat het aandeel van wijlen den heer *H. J. Brouwer* in hunne firma, primo julij jl. heeft opgehouden.
BROUWER, NOLTHENIUS en CO.

SCHEEPSBERIGTEN.

STRAAT-SUNDA.

Doorgezeild.

[illegible] augustus, [illegible] en dochter.

Sept. 13—Bremsch schip *Konrad*, Scholborg, van Rotterdam den 8sten mei, naar Batavia.

BATAVIA.

Aangekomen.

Sept. 13—brik *Harriet*, W. H. Nash, van Samarang den 11den september.—bark *Marquis of Hasting*, G. Ingram, van Padang den 20sten augustus, passagier, de heer Homans.

Sept. 14—bark *Bima*, J. Burgerhoudt, van Cheribon den 13den september.—schip *Mauwan El Joesoor*, Sech Salem Banama, van Soerabaija den 7den dito, passagiers, luitenant ter zee der 1ste klasse G. Lockemeijer en de apotheker Jorgen.—schoener *Jebook Saris*, W. Fransz, van Sumanap den 7den dito.

Sept. 15—schip *De Gezusters*, W. E. P. L. de Wolff, van Sumanap den 7den augustus, passagier, de heer Kijsenberg.—bark *Mathilda*, G. King, van Cheribon den 13den september.

Sept. 16—bark *Mansoor*, G. N. Thies, van Indramaijoe den 15den september.—schoener *Goankien*, Tan Tjoe, van Cheribon den 13den dito.

Vertrokken.

Sept. 13—Eng. schip *Jupiter*, W. J. S. Clark, naar Passaroeang, passagier, de heer J. Waring.

Sept. 14—schip *IJdrosie*, Sech Said Bin Awal Algateur, naar Cheribon.—Amerik. schip *Margaret Forbes*, J. S. King, naar Nederland.—Dito schip *Marmora*, E. Sampson, naar Amsterdam.—Dito schip *Walter*, G. Faulks, naar Passaroeang.

Sept. 15—schip *Oeij Sinjo*, Tjie Pang, naar Tagal.—bark *Theodora*, J. Kough, naar Makasser, met Zr. Ms. troepen.—bark *Zephyr*, E. G. Detauché, naar Soerabaija, met Zr. Ms. troepen.—brik *Harriet*, W. H. Nash, naar Banka.—Eng. brik *Lion*, W. Bethie, naar Engeland.—Amerik. schip *Cherokee*, S. Renson, naar Rotterdam.

Sept. 17—Amerik. brik *Ivorij Lord*, J. K. Farleij, naar Soerabaija.—Dito schip *Timor*, J. Henrij, naar Canton.—brik *Tartar*, W. Lister, naar Indramaijoe.

SAMARANG.

Aangekomen.

Sept. 8—schoener *Diana*, J. Hoijt, van Batavia den 2den september, passagier, de heer Norman.

Sept. 9—schoener *Thaij Lai*, Oeij Kiessing Hengijan, van Batavia den 30sten augustus.—bark *Boeroong*, F. W. Hermanni, van dito den 4den september.—schip *Nawan El Joesoor*, Sech Salim Bin Achmat Barnama, van Soerabaija den 7den dito, passagiers, majoor de Pauli en familie, luitenant ter zee der 1ste klasse Lockemeijer, en apotheker de Jongh.

Vertrokken.

Sept. 7—bark *Mansoor*, F. N. Theijs, naar Indramaijoe en Batavia.—brik *Ondernemer*, H. Sergeut, naar Tagal en Banka.

Sept. 9—brik *Harriet*, W. H. Nash, naar Batavia en Banka.

Sept. 10—schoener *Amba*, J. G. Klein, naar Rembang, Soerabaija en Balij.

Sept. 11—bark *Patriot*, J. H. Laws, naar Soerabaija, passagier, de heer J. Hartog.

SOERABAIJA.

Aangekomen.

Geene.

Vertrokken.

Sept. 8—schoener *Polks*, Said Abdalla Bin Hcesin Habassij, naar Boender, Sambas en Pontianak.

Sept. 10—Amerik. schip schip *Borneo*, C. Prescott, naar Passeroeang.

HANDELSBERIGTEN.

VERVOLG EN SLOT VAN HET BEKNOPT OVERZIGT *van den* handel en scheepvaart *te* Riouw, *gedurende de jaren 1830, 1831 en 1832.*

De uitvoeren hebben plaats gehad naar de ondervolgende landen, als:

	1830.	1831.	1832.
Naar Amerika . . . . voor	*f* 6,974	*f* »	*f* »
» Singapoer . . . . . »	- 206,211	- 161,283	- 42,441
» China en Manilla . . »	- »	- 4,237	- »
» Siam en Cochin-China »	- 4,700	- 1000	- »
» Java en Madura . . »	- 287,405	- 228,003	- 470,564
» den Oosterschen Archipel, (Ned. Ind. Bezitt. die van bevriende Vorsten daaronder begrepen.) . »	- 14,666	- 28052	- 325,585
	f 519,956	*f* 422,575	*f* 838,590

De uitgevoerde artikelen hebben bestaan in voortbrengselen:

	Van Amerika en Europa.	*Van de West van Indië en Bengalen*	*van China Siam en Cochin China.*	*Van den Oosterschen Archipel.*	Totaal.
In 1830 voor	*f* 10,296	*f* 17,910	*f* 79,889	*f* 411,861	*f* 519,956
» 1831 »	- 13,227	- 24,181	- 34,216	- 350,941	- 422,575
» 1832 »	- 13,692	- 26,322	- 32,736	- 765,840	- 838,590

De uitvoer in 1830 heeft plaats gehad:

Onder Nederl. Ind. vlag voor . . . . *f* 462,834.
» Amerik. » » . . . . - 6,974.
» Chin. » » . . . . - 24,710.
» Maleidsche » » . . . . - 25,438.

Idem in 1831 onder Nederl. Ind. vlag voer . *f* 385,642.
» Amerik. » » . . - 4,237.
» Chin. » » . . - 13,321.
» [illegible] » » . . - 19,375.

Idem in 1832 Onder Ned. Ind. vlag voor . . . *f* 769,790.
» Chin. » » . . . . - 26,929.
» Eng. » » . . . . - 9,597.
» Maleidsche » » . . . . - 32,274.

In 1830 zijn vertrokken (europ. getuigde schepen):

Naar Java en Madura.	42.
» Singap. en Malacca.	33.
» de Moluccos.	1.
» Palembang en Banka.	2.
» Siam.	1.
» Amerika.	1.
» Sambas.	1.
Te zamen	81 met. 6,875¾ last.
Wijders inl. getuigde vaartuigen	541 » 7,851¾ »
Totaal	622 met. 14,727½ last.

In 1831 (europ.) getuigde schepen:

Naar Java en Madura	45.
» Palembang en Banka	2.
» Pahang	1.
» de Molukkos	1.
» Singapoer	23.
» Atjien	1.
» Manilla	3.
Te zamen	76 metende 7,391¾ last.
Wijders inl. getuigde vaartuigen	499 » 6,500½ »
Totaal	575 metende 13,892¼ last.

In 1832 europ. getuigde schepen:

Naar Java en Madura	62.
» Kamanan	1.
» Singapoer	24.
» Palembang	3.
» Balie	1.
Te zamen	91 metende 7,732¼ last.
Wijders inl. getuigde vaartuigen	507 » 7,093 »
Totaal	598 metende 14,825¼ last.

De voornaamste artikelen welke gedurende gemelde jaren uitgevoerd, hebben bestaan in de volgende:

	1830.	1831.
Aardewerken, (chin.).	*f* 3,012	*f* 5,225
Agar Agar,	- 6,270	- 1,820
Eetwaren,	- 3,678	- 9,760
Gambier,	- 245,251	- 180,742
Lijnwaden, (europ.)	- 7,440	- 1,456
———, (chin.)	- 17,381	- 7,136
———, (beng.)	- 10,815	- 16,167
Peper,	- 94,272	- 88,797
Papier, (offer en schrijf)	- 2,629	- 2,076
Rijst,	- 21,771	- 29,966
Suiker,	- 40,466	- »
Schildpad,	- »	- 7,250
Tin,	- 7,160	- 3,660
Triepang,	- 1,400	- 4,455
Thee,	- 2,608	- 6,045
Tabak, (chin. en jav.)	- 7,670	- 6,080
Kaarsen, (sperm.)	- »	- 4,900
Was,	- 2,626	- 2,735
Zijde, (ruwe)	- 886	- 6,094

NB. de uitgevoerde Gambier heeft bedragen:

In 1830 . . . . 57,289 pikols.
» 1831 . . . . 47,206 »
» 1832 . . . . 53,335 »

Te zamen 157,830 pikols zijnde ingemelde regtstreeks

Naar Java en Madura uitgevoerd 138,079 pikols.
» Singap. en Malakka 11,085 »
» de Ned. Ind. bezitt. in den oosterschen archipel 8,516 »
» Siam 150 »

Sedert junij 1832 is de prijs der gambier merkelijk gestegen, daar de meerdere geldswaarde in 1832 van dat uitgevoerd p

AAN- en UITVOER te BATAVIA, van den 14den tot den 17den september.

AANVOER.

14 *September.* Van *Padang en Bencoolen*, met het Ned. Ind. *Marquis of Hasting*, G. *Ingram.*

400 pic. koffij, *Tonjongan.*
201¾ do. do., *Tan Kassan.*
265¼ do. do., *van Dasten.*
303 do. do. 1 kist fluweel, *gebr. Eilbracht.*
[illegible] *J. Hellerman.*
[illegible]

16 *September.* Van *Bima over Soerabaija*, met het Ned. Ind. *Nawan Elijoesoef*, *Sech Salem Bin Achmat Ba*

4 pic. notenmuscaat, 110 fl. kaijoe oetieolie, 14 kg. bima klee 75 katt. was, 2600 gulden kopergeld, *de gezagvoerder.*

UITVOER.

14 *September.* Naar *Makasser over Soerabaija*, met de Ned. bark *Theodora*, *J. Rough.*

4 kn. katoenen goederen, 23 do roodewijn, 10 lg. arak, *van D*

16 *September.* Naar *Canton*, met het Amer. schip *Timor*, *J. H*

400 pic. tin, 243½ koij. rijst, *Barrell en Co.*

17 *Do.* Naar *Rotterdam over Samarang*, met de *Knip* brik *Heinrich*, *Flemming.*

50 pic. sapanhout, 200 do. tin, 335 st. huiden, 264 do. koffij, *Cezard.*

510 pic. koffij, *Wattendorff*, *Hipp*, *Zimmerman en Co.*
5 kn. gember, 4 do. manilla sigaren, *A. Meijer.*

Volgens berigten uit Canton, heeft het Chineesch Gouvernement, op de herhaalde aanzoeken van het Ned. Consulaat, onkosten op elk rijst aanbrengend schip te Whampao, vermin van 1659 thailen tot 632 thailen.

SCHEPEN *in lading te* BATAVIA.

Naar	Palembang,	Ned. Ind.	schip	*Oemar Osman*, *Sarief Kasiem*
»	Banka,	» »	bark	*Blora*, *Burgerhout.*
»	Singapoera,	» »	»	*L'Charles*, *Berrest.*
»	Soerabaija,	» »	schip	*Roselts*, *Batiest.*
»	Sumanap,	» »	»	*Vrouw Helena*, *Gebhard.*
»	Pekalongang,	» »	»	*Marsoek*, *Sarief Alie Bin M*
»	Tagal,	» »	»	*Semangka*, *Roem.*
»	Cheribon,	» »	brik	*Ingsoen*, *Osif Kaijsan.*
»	Idem,	» »	»	*Bianhong*, *Martha*
»	Indramaijoe,	» »	»	*Industrie*, *Sech Mohamat Ba*
»	Gothemburg,	Zweedsch	schip	*Venus*, *Sjaine.*
»	Nederland,	Amer.	»	*Paris*, *Leach.*
»	China,	»	»	*Gaspar*, *Pearson.*
»	Makasser,	Ned. Ind.	praauw	Paduakang, [illegible]
»	Idem,	» »	»	»

TE BATAVIA TER LANDS DRUKKERIJ.